

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे/जून – २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- प्राचीन भारताचा इतिहास (मौर्यपूर्व काळ) (HC-301)

दिनांक: ०६/०६/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. इतिहास म्हणजे काय ? इतिहासाच्या विविध व्याख्या सांगा .
२. हडाप्पा संस्कृतीतील आर्थिक व राजकीय जीवनावर सविस्तर टीप लिहा.
३. आर्यांच्या मुलस्थानाबाबतची मतमतांतरे लिहा .
४. प्राचीन भारतावरील पर्शियन व ग्रीक आक्रमणांची माहिती द्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त अव्वल व दुय्यम साधने स्पष्ट करा.
२. हडाप्पा संस्कृतीतील नगररचना याबद्दल माहिती द्या.
३. आर्यांच्या सामाजिक जीवनाची माहिती लिहा.
४. जैन व बौद्ध धर्मांनी धार्मिक क्षेत्रात घडवून आणलेल्या परिवर्तनाची माहिती द्या.
५. मगध महाजनपद यावर टीप लिहा .

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. इतिहासाचे महत्व
२. वैदिक वाङ्मय
३. सोळा महाजनपद
४. परिवर्तन युग

Translation in English

Sub: History of Ancient India (Pre-Mauryan Period (HC-301))

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. What is history? Explain different definitions of history.
2. Write a detailed note on economic and political life in Harappan culture.
3. Write the differences of opinion regarding the origin of the Aryas.
4. Give information about the Persian and Greek invasions of ancient India.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain primary and secondary tools useful for the study of ancient Indian history.
2. Give information about urban planning in Harappan culture.
3. Write information about Arya's social life.
4. Explain the changes brought about by Jainism and Buddhism in the religious field.
5. Write a note on Magadha Mahajanpad.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Importance of history
 2. Vedic literature
 3. Sixteen Mahajanapadas
 4. Transformation era
-